

การดำเนินงานโครงการโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็ง
ท่อน้ำดี อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ปี ๒๕๖๑

เครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอวัฒนานคร

ความเป็นมา

- จังหวัดสระแก้วจึงได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์กำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ และมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมทั้งถวายเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษาในปี ๒๕๕๙
- ตำบลเป้าหมายในการดำเนินงานได้แก่ตำบลหนองหว้า อำเภอเขาฉกรรจ์ และตำบลหนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร
- ปี ๒๕๖๐ ขยายพื้นที่เพิ่มอำเภอละ ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลเขาสามลือ อำเภอเขาฉกรรจ์ และตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร
- ปี ๒๕๖๐ จังหวัดสระแก้วดำเนินการครอบคลุมทุกตำบล

วัตถุประสงค์

- เพื่อตรวจคัดกรองประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคมะเร็งท่อน้ำดีและ มะเร็งตับ ในประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป
- เพื่อให้มีตำบลจัดการสุขภาพบูรณาการต้นแบบลดปัญหาโรค พยาธิใบไม้ตับ มะเร็งท่อน้ำดี และมะเร็งตับ
- เพื่อระบบเฝ้าระวังโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ประชุมขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ทศวรรษกำจัดปัญหาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ขั้นตอนการดำเนินงาน

❑ ประชุมเชิงปฏิบัติการรออนามัยโรงเรียน/ครูผู้รับผิดชอบงานสุขศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ❑ ประชุม/ประชาคมร่วมกับ อปท.บูรณาการระบบสุขภาพในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลต้นแบบลดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ มะเร็งท่อน้ำดี และมะเร็งตับ

มาตรการที่ 1

มาตรการทางสังคม.	แนวทางการแก้ไข
11. ห้ามรับประทานปลาดิบ ปลาทูอิน ปลาล้างปลาดิบ ³⁵	1.1 ปล่อยให้สัตว์ถอนรับประทาน
22. ห้ามรับประทานหนอยอิน ²⁵	1.2 หักกซื้ออาหารที่สะอาดปรุงสุก
33. ห้ามรับประทานหนอยอิน กุ้งอิน ¹⁰	1.3 ปลาร้ามีอย.
44. ห้ามรับประทานปลูดอง ปลา ⁹	1.4 ก้างผักให้สะอาด
55. ห้ามรับประทานผักน้ำ ผักแพน ผักกระเฉดดิบ ⁷	
๖.	

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- การคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป โดยการตรวจอุจจาระ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ❑ จัดมหกรรมคัดกรองประชาชนกลุ่มเสี่ยงอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป ได้รับการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยการอัลตราซาวด์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- การคัดกรองประชาชน
กลุ่มเสี่ยงอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปได้รับการ
คัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วย
การอัลตราซาวด์

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การจัดการสิ่งแวดล้อมและสัตว์รังโรค

ตำบล	ปีงบประมาณ	การสร้างความรู้เพื่อให้เกิดชุมชนต้นแบบในการจัดการป้องกันด้านสิ่งแวดล้อม	เริ่มมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มเสี่ยง 15 ปีขึ้นไป	ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่	รณรงค์เพื่อปรับพฤติกรรมสุขภาพ
หนองตะเคียนบอน	๒๕๕๙	✓	✓	✓	✓
	๒๕๖๐	✓	✓	✓	✓
วัฒนานคร	๒๕๖๐	✓	✓	✓	✓
ท่าเกวียน	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
ผักชะ	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
โนนหมากเค็ง	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
หนองน้ำใส	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
ช่องกุ่ม	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
หนองแวง	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
แซร์อ้อ	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
หนองหมากฝ้าย	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓
ห้วยโจด	๒๕๖๑	✓	✓	✓	✓

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๑ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวทางการเรียนการสอน
พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

อำเภอ	เป้าหมาย โรงเรียน	ได้รับการอบรม		มีการดำเนินการใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัฒนานคร	๔๙	๔๙	๑๐๐.๐๐	-	อยู่ระหว่างการ ติดตามผล

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๒ บุคลากรเข้ารับการอบรมพนักงานจุลทรรศน์กร ตรวจ
อุจจาระหาไข่พยาธิใบไม้ตับ โดยวิธีตรวจ Modified Kato-Katz
จากสำนักงานควบคุมป้องกันโรคที่ ๖ ชลบุรี

อำเภอ	เป้าหมาย	ได้รับการอบรม		สามารถตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิใบไม้ตับได้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัฒนานคร	๒๒	๑๑	๕๐.๐๐	๑๑	๕๐.๐๐

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๒ การคัดกรองการติดพยาธิด้วยการตรวจอุจจาระใน
ประชาชน อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป

อำเภอ	ตำบล	เป้าหมาย	ตรวจ OV		ติดเชื้อ OV		ให้สุขศึกษา		รักษา	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัฒนานคร	วัฒนานคร	๑๐๐๐	๙๐๕	๙๐.๕	๑๔	๑.๕๔	๑๔	๑๐๐	๑๔	๑๐๐
	ท่าเกวียน	๑๐๐๐	๕๖๓	๕๖.๓	๔๓	๓.๕๘	๔๓	๑๐๐	๔๓	๑๐๐
	ผักขะ	๑๐๐๐	๓๒๕	๓๒.๕	๓๒	๙.๙๓	๓๒	๑๐๐	๓๒	๑๐๐
	โนนหมากเค็ง	๑๐๐๐	๔๘๘	๔๘.๘	๒๔	๕.๑๒	๒๔	๑๐๐	๒๔	๑๐๐
	หนองน้ำใส	๑๐๐๐	๖๓๙	๖๓.๙	๕๓	๘.๓๒	๕๓	๑๐๐	๕๓	๑๐๐
	ช่องกุ่ม	๑๐๐๐	๖๔๑	๖๔.๑	๒๔	๓.๓๔	๒๔	๑๐๐	๒๔	๑๐๐
	หนองแวง	๑๐๐๐	๕๘๘	๕๘.๘	๓๖	๑๒.๙๒	๓๖	๑๐๐	๓๖	๑๐๐
	แซร์อ้อ	๑๐๐๐	๖๐๖	๖๐.๖	๓๓	๕.๔๔	๓๓	๑๐๐	๓๓	๑๐๐
	หนองหมากฝ้าย	๑๐๐๐	๔๙๒	๔๙.๒	๒๓	๔.๖๓	๒๓	๑๐๐	๒๓	๑๐๐
	หนองตะเคียนบอน	๑๐๐๐	๖๓๘	๖๓.๘	๒๑	๓.๐๙	๒๑	๑๐๐	๒๑	๑๐๐
	ห้วยโจด	๑๐๐๐	๕๓๓	๕๓.๓	๒๖	๔.๘๔	๒๖	๑๐๐	๒๖	๑๐๐
รวม		๑๑๐๐	๖๘๖๖	๖๑.๘๒	๔๑๓	๖.๐๑	๔๑๓	๑๐๐	๔๑๓	๑๐๐

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๓ การคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี ประชาชนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป ด้วยวิธีอัลตราซาวด์

อำเภอ	เป้าหมาย (ราย)	ผลงาน		ผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่ง		สงสัย CCA		ส่ง CT/MRI		พบ CCA	
		ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
วัฒนานคร	๒,๐๐๐	๑๔๙๖	๗๔.๘	๔๑๙	๒๘.๐๐	๒	๐.๑๓	๒	๑๐๐	๑	๐.๐๖

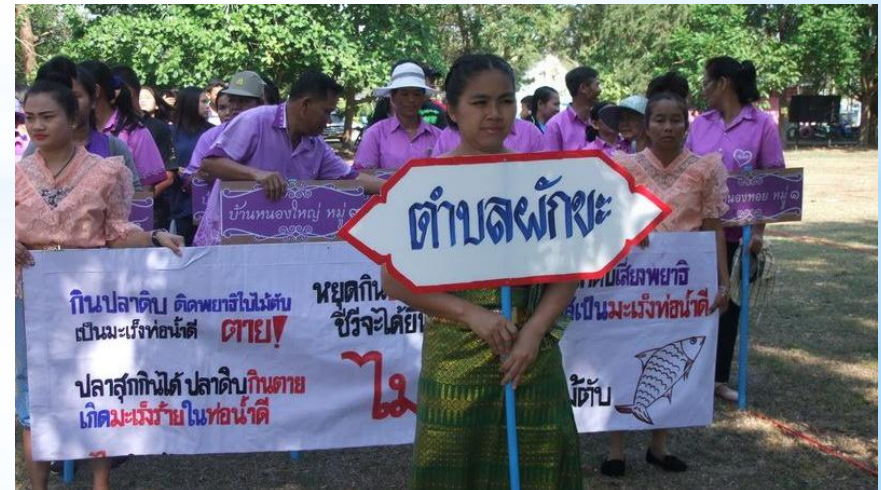
มาตรการที่ ๔ การดูแลรักษา ตรวจยืนยัน , ให้การรักษา, ผ่าตัด และดูแลต่อเนื่อง

- ผู้ป่วย ๑ ราย ได้รับการส่งต่อไปวินิจฉัยจาก รพ.พระปกเกล้าจันทบุรี ไม่ยินยอมผ่าตัด รักษาแบบประคับประคอง
- ผู้ป่วย ๑ ราย ผลการ CT ปกติ มีนัด F/U ทุก ๖ เดือน

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ รณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

- ❑ ดำเนินการจัดนิทรรศการ แผ่นพับ ป้ายไว้นิล จ้างเหมารถประชาสัมพันธ์ รณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงสูงต่อโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี และพัฒนาองค์ความรู้ประชาชนกลุ่มเสี่ยง ผู้นำชุมชน อสม.ควบคู่ไปกับการรณรงค์ตรวจอุจจาระหาไข่พยาธิใบไม้ตับ และให้บริการตรวจอัลตราซาวด์

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ รณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ รณรงค์ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ประชาชนได้รับการดูแลสุขภาพ การตรวจสุขภาพ มีการเข้าถึงบริการการตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดีด้วยการอัลตราซาวด์ โดยรังสีแพทย์เพิ่มมากขึ้น

ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

- การจัดการสิ่งแวดล้อมและสัตว์รังโรค, การออกเทศบัญญัติ และการบังคับใช้ ในการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ/ ห่วงโซ่อาหาร (ปลาปลอดพยาธิ) การบังคับใช้ค่อนข้างเป็นไปได้ยาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ไม่มีอำนาจทางกฎหมาย หรือข้อสั่งการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารทุกท่านในการสนับสนุน
คน เงิน ของ ในการดำเนินงาน

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทุกระดับในการขับเคลื่อนและ
ปฏิบัติงานเพื่อประชาชน

ขอขอบคุณทีมแกนนำสุขภาพ ผู้นำชุมชน ภาควิเคราะห์ต่างๆ
เป็นกำลังหลักสำคัญในการขับเคลื่อนงานในชุมชน

และสุดท้าย

ขอขอบคุณประชาชนทุกคนที่สนใจดูแลสุขภาพของตนเอง

THANK YOU

